
LÖYTÖRETKI KAUPUNKIIN

Kaupunkiympäristö ideoinnin lähteenä korusuunnittelussa

Riikka Hiltunen

Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulututkinto



Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Riikka Hiltunen	
Työn nimi Löytöretki kaupunkiin – Kaupunkiympäristö ideoinnin lähteenä korusuunnittelussa	
Päiväys 29.4.2011	Sivumäärä/Liitteet 53/2
Ohjaaja(t) Risto Nylund, Antti Kares	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t)	
Tiivistelmä Opinnäytetyössä korusuunnittelun pohjana käytettiin valokuvia kaupunkiympäristöistä. Kuvista löydettyjä mielenkiintoisia elementtejä analysoitiin ja pohdittiin niiden käyttömahdollisuuksia koruissa. Kiinnostavimmiksi kuvan elementeiksi korusuunnittelun kannalta nostettiin muoto, rytmi, liike, tekstuuri ja kontrasti. Näitä elementtejä, ja kaupunkiympäristöä inspiraation lähteenä pyrittiin tuomaan koruihin näkyväksi. Tavoite oli valmistaa erilaisia korujen protomalleja, joiden tuli olla sellaisia, että ne olisivat yhdistettävissä samaan mallistoon. Opinnäytetyön aikana valmistettiin neljä erilaista korumallia. Sitä, saavutettiinko koruilla tavoiteltuja asioita, testattiin haastatteleamalla korujen mahdollisia käyttäjäryhmiä. Asetettuja tavoitteita saavutettiin ja protomallit ovat onnistuneita niin haastatteluiden perusteella, kuin suunnittelijan itsensä mielestä. Opinnäytetyö on pohja suunnittelijan omalle korumallistolle, jota voidaan ehkä tulevaisuudessa valmistaa suunnittelijan omassa yrityksessä.	
Avainsanat kaupunkiympäristö, korut, mallisto, suunnitteluprosessi	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Riikka Hiltunen			
Title of Thesis Urban environments – source of inspiration for jewellery design			
Date	29.4.2011	Pages/Appendices	53/2
Supervisor(s) Risto Nylund, Antti Kares			
Project/Partners			
<p>Abstract</p> <p>In the thesis, photos of urban environments were used as an inspiration for jewellery design. The aim was to find interesting elements from the pictures and consider various ways to use them in jewellery. The most interesting elements concerning jewellery design were form, rhythm, movement, texture and contrast. The point was to use these elements in a way that the receiver would notice that the inspiration for the jewellery came from urban environment. All in all, four different prototypes were made. The testing of the prototypes, i.e. surveying over whether the goals set for them were reached or not, was carried out through interviewing people who could possibly form target groups for this kind of jewellery. The aims set for the thesis were reached and the designer was satisfied with the results. The thesis is the first step towards the designer's own jewellery collection, which could possibly be made and sold in the designer's own firm in the future.</p>			
<p>Keywords</p> <p>jewellery design, urban environment, jewellery collection</p>			

Sisältö

1 JOHDANTO	6
2 TYÖN TAUSTA.....	7
2.1 TAVOITTEET	8
2.2 OPINNÄYTETYÖ POHJANA KORUMALLISTOLLE	10
2.3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	11
3 KUVIEN ANALYSOINTI JA VALINTA.....	12
3.1 KORUMUOTOILUN NÄKÖKULMA KUVIEN VALINNAN PERUSTEENA	12
3.2 KUVAN ELEMENTIT.....	14
3.3 KUVISTA TEHDYT HAVAINNOT.....	22
4 KUVISTA KORUIKSI – LUONNOSTELU JA PAJATYÖSKENTELY	23
5 VALMIIT PROTOMALLIT KORUISTA.....	26
5.1 KORUJEN NIMEÄMINEN	26
5.2 KORU 1 – PORTAAT	27
5.3 KORU 2 – MUURI	31
5.4 KORU 3 – KAUPUNGIN RYTMII	35
5.5 KORU 4 – KAARET	39
5.6 SUUNNITTELIJAN OMA MIELIPIDE KORUISTA.....	42
6 HAASTATTELUT – MIELIPITEITÄ KORUISTA MAHDOLLISILTA KÄYTTÄJILTÄ	43
6.1 HAASTATTELUIDEN RUNKO	43
6.2 HAASTATELTAVIEN VASTAUKSIA	45
6.3 PARHAAKSI VALITUT KORUT.....	51

7 PÄÄTÄNTÄ – ONNISTUMISET, KEHITETTÄVÄT OSA-ALUEET JA JATKOSUUNNITELMAT	52
---	----

KUVA- JA KUVIOLUETTELO

LÄHTEET

LIITTEET

Liite 1 Kuva-aineistoa

Liite 2 Kolmekymmentä jatkosuunnittelua varten valittua kuvaa

1 JOHDANTO

Mistä idea korulle oikeastaan tulee? Miten siirrän itseäni kiinnostavan aiheen koruun niin, että muutkin voisivat sen nähdä? Kuinka saan työskentelyyni jotain uutta? Nämä kysymykseni ovat mielessäni kun aloin pohtimaan aihetta opinnäytetyölleni.

Olen usein kaupungilla kulkiessani kiinnittänyt huomiota kauniisiin rakennuksiin ja kaupungin mielenkiintoisiin yksityiskohtiin. Näistä havainnoista sain aiheen työlleni. Halusin käsitellä työssäni kaupunkiympäristöä, ja pohtia, miten toisin näkyväksi koruihin asioita, joissa näen itse jotain kiinnostavaa tai kaunista. Ennen kaikkea halusin todistaa itselleni, että pystyn hakemaan koruihin inspiraatiota muualtakin kuin luontoaiheista. Halusin uudistaa omaa muotokieltäni, ja valmistaa erityyppisiä koruja kuin ennen. Opinnäytetyöni aineistona kytän eri kaupungeissa itse ottamiani valokuvia. Pyrin tuomaan kuviin tallennettuja eri elementtejä osaksi koruja.

Työn tarkoitus on olla hyödyksi itselleni tulevaisuudessa muotoilijan ammatissani. Työn näkökulma on subjektiivinen, eli teen suunnittelijälähtöistä tuotemuotoilua. Opinnäytetyön aikana valmistettavien korujen prototyyppien on tarkoitus toimia pohjana omalle korumallistolleni, jota voisin valmistaa itsenäisenä yrittäjänä. Opinnäytetyötä voisi kuvailla kuin poluksi, joka johtaa toivottavasti tulevaisuuteen menestyvänä korumuotoilijana.

2 TYÖN TAUSTA

Opinnäytetyöni aihe syntyi, kun mietin vastausta kysymykseen mistä löytäisin uusia ideoita omaan tuotesuunnitteluuni. Lähes koko opiskeluajan olin käyttänyt muodon lähteenä luontoa, ja nyt halusin kokeilla jotain uutta. Olin kyllästynyt luontoaiheisiin koruihin. Vastaus pohdintaani oli sinänsä helppo: hakisin inspiraatiota työlleni kaupunkiympäristöstä, luonnon vastakohtasta.

Ajatuksenani oli soveltaa aineistonhankinnassa havaintopäiväkirjamenetelmää, jossa kirjaan kerätään materiaalia havaituista itseä kiinnostavista aiheista. Havaintopäiväkirjan periaate on, että se voi koostua mistä tahansa kerätystä materiaalista, esimerkiksi valokuvista, löydetyistä esineistä, mainoksista tai lehtileikkeistä. Itse valitsin kaupunkiympäristön kiinnostavien asioiden tallentamisen välineeksi valokuvauksen, sillä se tuntui järkevimmältä ja helpoiten toteutettavimmalta keinolta kerätä aineistoa työhöni.

Olosuhteista johtuen kaupunki jota kuvaisin, olisi opiskelukaupunkini Kuopio. Pian kuvauksen aloittamisen jälkeen kuitenkin huomasin, että talvi ja runsas lumipeite hankaloittivat havainnointia ja kuva-aineisto jäisi aiottua suppeammaksi. Siksi päätinkin ottaa työhön mukaan aikaisemmin ulkomaanmatkoillani ottamiani kuvia. Näin sain laajemman ja mielenkiintoisemman aineiston, sillä ulkomaankuvista löytyy paljon sellaista, mitä Kuopiossa ei ole. Aineisto koostuu nyt kuvista jotka on otettu Italiassa, Englannissa, Irlannissa ja Suomessa vuosina 2005 – 2010.

Havaintopäiväkirjan pito ei siis toteutunut aivan aiotulla tavalla, mutta ajatus valokuvien käyttämiseen ja ympäristön havainnoimiseen on lähtöisin siitä. Ulkomailla ottamani kuvat sisältävät asioita, joita olen syystä tai toisesta juuri kuvaushetkellä pitänyt mielenkiintoisena, tallentamisen arvoisina. Aloittaessani opinnäytetyötä, minun täytyy vain käydä kuvat uudelleen läpi ja löytää kuvista aiemmat havaintoni, sekä löytää mahdollisesti uusia asioita, joita en ennen kuvissa ole huomannut.

2.1 TAVOITTEET

Pyrin siihen, että lopputuotteissa, koruissa, näkyisi niiden inspiraation lähde, kaupunkiympäristö. Haluan tuoda jollain tavalla näkyväksi sen, mistä idea korulle tulee. Aiemmin en ole osannut aivan tarkasti määritellä sitä, mistä esimerkiksi jokin muoto on peräisin, vaan työt ovat syntyneet kuin tyhjästä, vaikka muodon lähde olisikin jossain alitajunnan hämärässä tiedossa. Korun käyttäjälle muotokielen tarkka lähde ei tarvitse olla tarkasti nähtävillä, eli en tietenkään aio kopioida muotoa suoraan vaikkapa rakennuksen ikkunasta, tai jostain patsaasta. Korun tulisi kuitenkin herättää käyttäjässä selvä mielikuva kaupungista tai rakennetusta ympäristöstä, ei luontoaiheista.

Tavoitteenani on opinnäytetyön tekemisen myötä kehittyä ammatillisesti, tulla paremmaksi muotoilijaksi. Toivon työn kautta löytäväni oman tyylini tehdä korusuunnittelua, sekä kehittyväni tuotesuunnitteluprosessin hallinnan kannalta. Myös uusien ideoiden, korujen aiheiden, löytäminen on tärkeä osa tätä työtä. En halua toistaa samaa, jo aiemmin nähtyä töissäni, joten pidän tärkeänä myös oman tekemisen uudistamista. Muutamia aiemmin

tekemiäni koruja on kuvassa 1. Niiden muotokieli on vahvasti ja selkeästi luontoaiheinen. Ehtymätön aarreaitta luonto korusuunnittelulle kieltämättä on, mutta opinnäytetyössäni tavoitteenani on tehdä jotain täysin erilaista kuin aiemmin.



Kuva 1: Aiemmin valmistamiani koruja

Tutkimus- ja ideoimistyön pohjalta syntyvät valmiit korut tai korusarjat, ja niistä mahdollisesti koostuva mallisto ovat tavoitteita, jotka motivoivat koko työskentelyprosessia. Valmis tuote on päämäärä, taustalla vaikuttava tärkein tavoite, mutta välttämättä sitä ei saavuteta tämän työn puitteissa. Valmis tuote on jotain, johon opinnäytetyö on polku, pohjatyö, eli valmiilla tuotteella tarkoitan koruja, joita voisin tulevaisuudessa esimerkiksi itse valmistaa ja myydä omassa yrityksessäni. Opinnäytetyön aikana valmistettavat korut ovat prototyyppisiä, joita tulevaisuudessa voin kehittää eteenpäin niin, että ne olisivat piensarjatuotantoon sopivia. Siksi korujen valmistettavuus kannattaa ottaa huomioon jo suunnitteluprosessin aikana. Jos valmistettavuus ratkaistaan jo suunnitteluvaiheessa, myöhemmin kehitettäväksi jäävät asiat voivat olla vaikkapa korun lopulliseen ulkonäköön liittyviä.

Opinnäytetyön aikana valmistettava prototyyppi voi olla yksittäinen koru, jonka ympärille myöhemmin suunnittelen muita samaan sarjaan sopivia koruja, tai kokonainen korusarja. Lähinnä työn tekoon käytettävissä oleva aika määrittelee sen, ehdinkö valmistaa kokonaisia korusarjoja, vai pelkästään yksittäisiä koruja. Koska tavoitteenani on suunnitella ja valmistaa prototyyppi useammasta kuin yhdestä korusta, tulisi tuotteiden olla sellaisia, että ne voisivat kuulua samaan mallistoon.

2.2 OPINNÄYTETYÖ POHJANA KORUMALLISTOLLE

Tavoitteenani on saada opinnäytetyöstä sellainen, että voisin käyttää sitä tulevaisuudessa pohjana omalle korumallistolleni. Minua kiinnostaisi jossain määrin yrittäjänä toimiminen, joten voisin hyödyntää opinnäytetyötäni suunnitellessani omassa yrityksessäni myytäviä tuotteita.

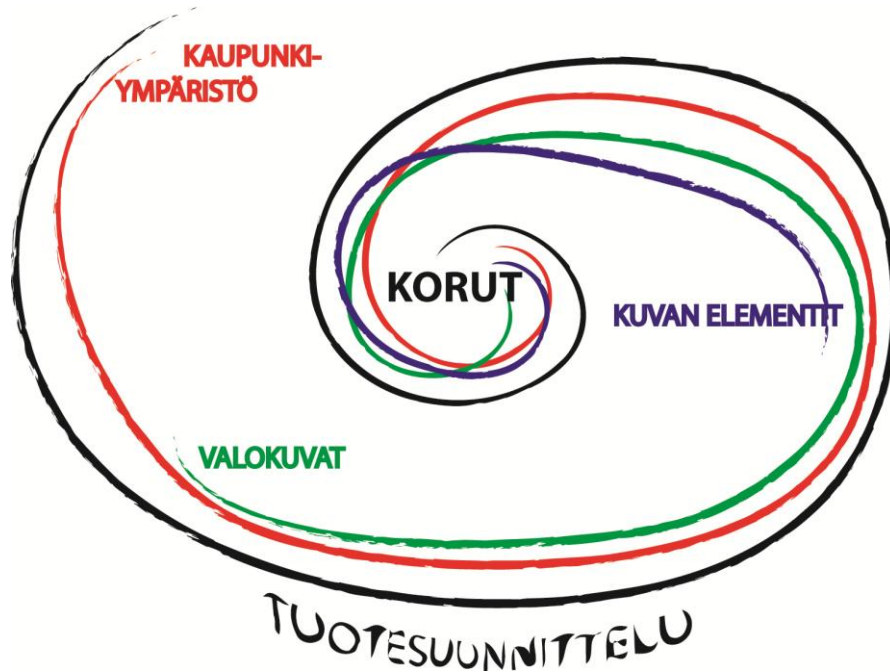
Jotta valmistettavat korujen prototyypit voisi katsoa kuuluvaksi samaan mallistoon, täytyy niissä olla jotain samaa. Toki korujen aihe ja lähtökohta niiden suunnittelulle on sama; kaupunkiympäristö, mutta se ei yksin riitä. Mielestäni korujen täytyy olla jollain tavalla samanhenkisiä, selkeästi yhdistettävissä toisiinsa, jotta voidaan sanoa niiden kuuluvan yhteen mallistoon. Yhdistäviä tekijöitä voisivat olla muotokieli, koruille kirjoitetut tarinat tai jokin elementti, joka toistuu joka korussa.

Kuviolla 1 pyrin selventämään ajatustani siitä, mitä mallistolla tarkoitan. Mallistoon kuuluvat korut olisivat suunnittelemani, joten muiden muotoilijoiden töitä ei siihen kuuluisi. Kuten kuviossa näkyy mallisto pitää sisällään monia eri korusarjoja. Yksittäinen korusarja voi pitää sisällään esimerkiksi sormuksen, riipuksen ja rannekorun.



Kuvio 1: Mallisto

2.3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ



Kuvio 2: Toimintaympäristö

Kuviossa 2 on esitetty opinnäytetyön toimintaympäristö, ne asiat, jotka vaikuttavat ja ovat keskeisessä asemassa työtä tehdessä. Ideat ja inspiraatio tuotesuunnittelulle tulevat kaupunkiympäristöstä. Aineiston, eli kaupunkiympäristöstä löytyviä kiinnostavia asioita, olen kerännyt valokuvaamalla. Aineiston analyysissä keskitytään kuvan elementteihin, ja siihen miten ne toimivat yhdessä tai erikseen, sekä kuinka niitä voisi koruissa käyttää. Analyysi pohjautuu teoretietoon sommittelusta, kuvan peruselementeistä ja kuvan analyysistä. Kuvista löytyviä elementtejä pyrin tuomaan näkyväksi koruihin, eli ne vaikuttavat tuotesuunnitteluun.

3 KUVIEN ANALYSOINTI JA VALINTA

Työssä käyttämäni kuva-aineisto koostuu ulkomailla ja Kuopiossa itse ottamistani valokuvista. Ulkomailla otetut kuvat ovat aiemmilta vuosilta, ennen työn aloittamista otettuja. Kuopion kuvat olen puolestaan ottanut vain opinnäytetyötä varten. Olisin voinut käyttää työssäni hyväksi myös muiden ottamia kuvia kaupunkiympäristöistä, mutta koska minulla oli itselläni jo valmiiksi olemassa tarpeeksi laaja kuva-aineisto, en pitänyt tarpeellisena lähteä etsimään muita kuvia. Myös tekijänoikeus asioissa pääsen helpommalla käyttämällä itse ottamiani kuvia. Määrällisesti kuvia oli aluksi yli kaksisataa kappaletta, joista osa on työssäni liitteenä (LIITE 1).

Kuvia valitessani ja niiden sisällön analyysin perustana käytän teorian tietoa sommittelusta, kuvan peruselementeistä ja kuvan tulkinnasta. Kuvien valinnan taustalla vaikuttaa vahvasti korumuotoilullinen näkökulma.

Myös työn aiheeseen täysin sopimattomat, esimerkiksi luontokuvat, karsin heti pois, sillä tarkoitukseni on löytää ideoita korusuunnitteluun kaupunkiympäristöstä.

3.1 KORUMUOTOILUN NÄKÖKULMA KUVIEN VALINNAN PERUSTEENA

Kuvalla voi olla eri merkitystasoja. Päämerkitystaso, se mitä kuva konkreettisesti esittää, löytyy luettelemalla kuvan elementit. Kuvassa on kuitenkin aina mukana myös muita merkityksiä, esimerkiksi kulttuurisia ja yksilöllisiä miellelyhtymiä. (Hietaharju 2010, 12.) Esimerkiksi kuvassa 2 minua kiinnosti rakennuksen katolla oleva lasikupoli ja sen rakenne. (kuva 2 s. 11)



Kuva 2: Taksijono ja lasikupoli

Näen muodon, jonka voisin kopioida jollain tavalla koruun. Joku toinen katsoja voisi nähdä kuvassa vain kaupunkinäkömän rakennuksineen ja ostoksille kiiruhtavine ihmisineen. Kiinnitin huomioni myös taksijonon muodostamaan rytmiin, ja kontrastiin joka syntyy nykyaikaisten autojen edessä kulkevasta hevossaunusta. Kuvassa vanha ikään kuin johdattaa uutta. Toisille hevoskärry näyttäytyisi vain liikenteen hidastajana. Kuvista tekemiini havaintoihin vaikuttaa siis tietoinen valintani tarkastella kuvia korumuotoilun näkökulmasta. Teen havaintoja ja punnitsen niiden mahdollisuuksia sen kokemuksen perusteella, mitä minulla korujen tekemisestä ja suunnittelusta on.

Yli kahdestasadasta kuvasta valitsin jatkosuunnittelua varten ne kuvat, joista alkoi heti syntyä ideoita siitä, miten niitä voisi käyttää korusuunnittelussa hyödyksi. Kuvista tehdyt havainnot ovat subjektiivisia, ne kuvastavat sitä, millaisia asioita minä pidän kiinnostavina tai inspiroivina. Joku toinen korumuotoilija voi nähdä kuvissa asioita, joihin itse en ole kiinnittänyt huomiota.

Myös havaitsemiini rytmeihin tai muotoihin väistämättä vaikuttaa oma tapani katsoa maailmaa. Jokainen näkee maailman eri tavalla. Työ on heijastus omasta tavastani nähdä asioita.

Käytyäni kuvat useaan kertaan läpi, valitsin niistä jatkoon kolmekymmentä kuvaa (LIITE 2). Seuraava vaihe oli syventää kuvista tehtyjä havaintoja luokittelemalla ne eri kategorioihin. Kuvista nousi tärkeimmiksi viisi eri kategoriaa; muoto, rytmi, liike, kontrasti ja tekstuuri, sillä niistä alkoi syntyä eniten koruideoita. Moni valitsemistani kuvista sopii useampaan kuin yhteen kategoriaan, joten en jaotellut kuvia tiukasti kuuluvaksi johonkin tiettyyn ryhmään. Tällä tavoin kuvien käyttö suunnittelutyössä on vapaampaa, ja aineisto monipuolisempaa.

3.2 KUVAN ELEMENTIT

Työssäni pyrin löytämään valokuvista käyttökelpoisia ideoita korusuunnitteluun. Tarkoitus ei ole välttämättä siirtää havaittua sellaisenaan suoraan koruksi, vaan pyrkiä soveltamaan sitä korumuotoiluun sopivalla tavalla. Esimerkiksi kuvasta löytyvä

muoto voi olla vain lähtökohta, jota sitten muokkaan hieman erilaiseksi, koruun sopivammaksi. Kuvista selkeimmin kiinnitin huomiota muotoihin, kontrasteihin, rytmiin, tekstuureihin ja liikkeeseen. Mielestäni ne olivat kiinnostavimmat elementit, ja ehkä parhaiten siirrettävissä koruihin. Mutta mitä oikeastaan tarkoitetaan kun puhutaan esimerkiksi kuvan rytmistä tai kontrasteista? Sitä ja elementtien käytön mahdollisuuksia koruissa pyrin selventämään seuraavassa:

MUOTO

Muodosta puhuttaessa voidaan tarkastella yksittäistä elementtiä, jolla on selkeä muoto. Myös ryhmästä eri elementtejä voi syntyä muoto, kun niitä katsottaessa ne ikään kuin sulautuvat yhdeksi jatkuvaksi kokonaisuudeksi, yhdeksi muodoksi. (Taideteollinen korkeakoulu: Johdatus kuvalliseen viestintään.)

Hahmolait ja – periaatteet selittävät sitä, miten muoto hahmotetaan ja kuinka aivot pyrkivät täydentämään näkemäämme. Kuvassa 3 muoto syntyy jatkuvuuden lain periaatteella, sillä rakennusten kattojen muodostaman siluetin voi ajatella kuin

jatkuvana viivana. Muodon alaosa syntyy puolestaan rantaviivasta. Jatkuvuuden lain mukaan aivot pyrkivät jatkamaan nähtyjä muotoja ja linjoja päätepisteidensä ohi.

Samaan kuvaan pätee myös samankaltaisuuden laki, jonka mukaan muodoltaan tai sisällöltään samankaltaiset elementit mielletään kuuluvaksi samaan ryhmään. (Freeman 2007, 39.)



Kuva 3: Muoto syntyy rakennusten siluetista

Työssäni muoto on siis jokin kuvasta löytyvä yksityiskohta, tai eri elementeistä muodostuva yhtenäinen kokonaisuus. Kuvassa 4 on runsaasti kiinnostavia yksityiskohtia, joista esimerkkinä kiinnostavasta muodosta ovat basilikan kuvioidut kaaret.



Kuva 4: Yksityiskohtia Pyhän Markuksen basilikasta

Jokaisella tuotteella on väistämättä muoto. Kuvasta löytyvää muotoa koruun siirrettäessä on otettava huomioon, minkälaisessa korussa se toimisi parhaiten (esimerkiksi sormus tai riipus). Myös mittasuhteet vaikuttavat, sillä esimerkiksi kuvan 4 kuvioituja kaaria olisi sellaisenaan hankala siirtää koruun. Siksi muotoja täytyy muokata, joissain tapauksissa yksinkertaistaa, tarkoitukseen sopivimmaksi.

RYTMI

Kuvan rytmi syntyy kun samankaltaiset elementit toistuvat kuvassa. Rytmii luo kuvaan liikettä ja jatkuvuutta, ja sillä voidaan ohjata katsetta tiettyyn suuntaan. Kuvan rytmiä voisi verrata musiikin rytmiiin, sillä kuvan optinen syke voi vaihdella kuten musiikkikappaleen syke. Myös rytmiiin voidaan soveltaa jatkuvuuden hahmolakia, sillä havaittuaan toiston, katsoja voi olettaa sen jatkuvan vielä kuvan ulkopuolellakin. (Freeman 2007, 48.) Yksinkertaisimmillaan kuvan rytmi voi syntyä esimerkiksi muodon, paikan, koon tai liikkeen vaihteluista (Taideteollinen korkeakoulu: Johdatus kuvalliseen viestintään).

Yhteisen liikkeen hahmolain mukaan samassa ryhmässä olevat elementit mielletään liikkuvan yhdessä (Freeman 2007, 39). Tällä hahmolailia pystytään myös selittämään rytmin havaitsemista kuvassa. Yhteistä samanlaisten elementtien liikettä, rytmiä ja toistoa voi havaita kuvassa 5.



Kuva 5: Rytmii syntyy samankaltaisten elementtien liikkeestä ja toistosta

Kuvassa 6 Lontoon parlamenttitalon ikkunarivistöjen voi kuvitella jatkuvan kuvan ulkopuolelle. Kuvassa on hyvin tasainen rytmi, jonka vain ratsastajapatsas kuvan vasemmassa alalaidassa hetkeksi pysäyttää. Juuri tasaisuus tekee rytmistä jokseenkin tylsän. Freemanin (2007, 48) mukaan kuvasta saadaan dynamisempi, jos rytmi keskeytetään jollain häiriötekijällä.



Kuva 6: Ikkunarivistöjen tasainen rytmi voi olla tylsä

Joissakin kuvissani rytmi ei synny kaikkien kuvan elementtien yhteisvaikutuksesta, vaan jokin pieni osa kuvaa voi sisältää rytmin, kuten aiemmin esitetyn kuvan 2 taksijono. Vaihteleva rytmi toisi koruun mielenkiintoa.

Rytmin vaihtelevuus voisi myös johdattaa katsetta, ja saada aikaan sen, että korua katsotaan pidempään, tarkemmin kuin tasaisen rytmin omaavaa korua. Toisaalta koru, jossa rytmi olisi sopivan tasainen, voisi sopia johonkin arkikoruun, jotta se ei olisi liian näyttävä.

LIIKE

Liike esiintyy kuvistani kahdessa. Kuvassa 7 tuulen mukana lepattava kangas on saatu ikuistettua patsaaseen hyvin uskottavasti. Valitsin kuvan juuri sen takia, että se herätti minussa kiinnostuksen pohtimaan kuinka vaikutelman liikkeestä voisi toteuttaa koruissa. Kuvassa 8 liike on huomattavissa selkeimmin patsaasta suihkuavissa vesiputouksissa. Liikkeen tuntu on myös vangittu itse patsaaseen, sen hulmuaviin hiuksiin ja ympärillä uiskenteleviin kaloihin.



Kuva 7: Illuusio tuulessa hulmuavasta kankaasta



Kuva 8: Liike vangittu patsaaseen

KONTRASTI

Kuvassa kontrasti syntyy kahden vastakkaisen elementin tuloksena. Kuvasta voidaan tehdä mielenkiintoinen juuri kontrasteja käyttämällä, sillä erilaisilla vastakohta-asetteluilla katsojan huomion kohdetta pystytään vahvistamaan tai heikentämään. Kuvien elementtejä sopivasti yhdistelemällä ja asettelemalla toistensa suhteen kohteesta voidaan saada paljon mielenkiintoisempi kuin ilman kontrasteja ja katsoja voidaan saada helpommin kiinnostumaan siitä. (Taideteollinen korkeakoulu: Johdatus kuvalliseen viestintään.)

Kontrasteja käyttämällä korusta voitaisiin siis saada huomiota herättävä. Kontrastien käyttö tarjoaa paljon mahdollisuuksia mm. erilaisten materiaalien ja pintakäsittelyiden käytölle. Esimerkiksi yhdistämällä hopeaa ja jotain muuta materiaalia, vaikkapa kangasta, korusta voisi tulla hyvin mielenkiintoinen.

Esimerkkeinä kontrasteista ovat kuvat 9 ja 10. Kuvassa 9 kontrasti syntyy taustan modernien kerrostalojen ja niiden edessä olevan vanhan kivimuurin vuorovaikutuksesta. Kuvassa 10 luonto ja rakennettu ympäristö kohtaavat.



Kuva 9: Vanhan ja uuden välinen kontrasti



Kuva 10: Luonto ja rakennus muodostavat kontrastin

TEKSTUURI

Kettunen (2000, 26) sanoo visuaalisen tekstuurin olevan summa visuaalisia komponentteja, jotka muodostavat tunnistettavan yhtenäisen ryhmän. Tekstuuri vaatii siis syntyäkseen usean samankaltaisen elementin ryhmää. Freemanin (2007, 50) mukaan pinnan ensisijainen ominaisuus on tekstuuri, ja se määräytyy mittakaavan mukaan. Hän käyttää esimerkkinä hiekkakiveä, jonka tekstuuri muodostuu millimetrin murto-osan kokoisten, yksittäisten hiekan jyvien karheudesta. Jos samaa hiekkakiveä katsotaan isomman kallion osana, on pinta kallion seinämä, jonka tekstuuri muodostuu mm. kiven halkeamista ja harjanteista. Eli tekstuuri syntyy nyt paljon suuremmasta mittakaavasta.

Tekstuuri liitetään pääasiassa tuntoaistiin, se on jotain mitä voi koskea. Kuvassa näkyvää tekstuuria ei tietenkään voi koskea sanan varsinaisessa merkityksessä, mutta kuva vaikuttaa näköaistin kautta. (Freeman 2007, 50.) Katsoja voi hyvin kuvitella miltä kuvassa näkyvä tekstuuri tuntuisi oikeasti koskettaessa. Jos katsottaisiin vaikkapa kuvaa pumpulista voitaisiin kuvitella sen olevan pehmeää, kuva katukiveyksestä tai tiiliseinästä muistuttaisivat heti

kovuudesta. Työssäni juuri visuaalinen tekstuuri on tärkeämpi kuin se, miltä se oikeasti tuntuu kosketettaessa, sillä jalometalli materiaalina on väistämättä kovaa. Valokuvistani löytyy kauniita pintoja, jotka haluaisin siirtää koruun, mutta ratkaistavaksi jää, miten mittasuhteiden suuri muutos vaikuttaa niiden ulkonäköön. Säilyykö esimerkiksi vanhan kiviseinän visuaalinen tekstuuri yhtä viehättävänä siirrettynä pieneen koruun?



Kuva 11: Erilaisten kiviseinien tekstuureja

KUVAN ELEMENTIT TOIMIVAT YHDESSÄ

Yllä luetellut kuvan elementit liittyvät vahvasti toisiinsa. Rythmi syntyy muotojen toistoista, liike ja rytmi ovat läheisesti yhteydessä toisiinsa, kontrasti voi syntyä erilaisten tekstuurien tai muotojen vaihteluista jne. Koruja suunnitellessani minun täytyy ottaa huomioon eri elementtien vuorovaikutus, ja päättää keskitynkö käyttämään vain yhtä vai useampaa niistä. Tosin voisi ajatella, että millä tahansa muodolla on aina väistämättä esimerkiksi rytmi, tai tekstuuri, mutta minkä näistä asioista nostan korussa pääasiaksi, johon katsojat ensimmäisenä kiinnittävät huomionsa, vaikuttaa suunnitteluprosessiin.

Monissa valokuvissa on enemmän kuin yksi kiinnostava elementti, joten sisällöllisesti aineistoa on työhön riittävästi. Pidän mahdollisena myös eri kuvista löytyvien elementtien yhdistämistä ja niiden käyttämistä samassa korussa. Myös sitä kautta suunnittelutyö ja kuvien käyttö on monipuolisempaa.

Yllä esitetyt teoriat kuvan elementeistä on tarkoitettu ensisijaisesti juuri kuvan, valokuvan tai esimerkiksi maalauksen, rakentamiseen ja tulkintaan. Se ei silti tarkoita etteikö samoja periaatteita voisi soveltaa myös kolmiulotteisen kappaleen, korun, suunnittelussa.

Tarkoitukseni ei ole rajoittaa suunnitteluprosessia siten, että vaatimuksena olisi käyttää jokaista elementtiä vähintään kerran. Suunnittelussa säilyy tietty vapaus ja rentous, kun en pakota itseäni käyttämään kaikkia elementtejä väkisin. Luonnosteluvaiheessa tarkoitukseni onkin punnita eri elementtien käytettävyyttä ja yhteensopivuutta korumallistoa ajatellen.

3.3 KUVISTA TEHDYT HAVAINNOT

Kävin valitsemani kuvat uudelleen läpi ja kirjoitin sanalistoja kuvissa olevista kiinnostavista elementeistä. Jos kuvan kiinnostava elementti oli esimerkiksi muoto, kirjoitin ylös sanoja, jotka kuvaavat ko. muotoa. Tällainen sanalista on apuväline itselleni luonnosteluvaiheen aloittamisessa. Sanat tukevat kuvaa, ja helpottavat esimerkiksi siinä, minkä tyylistä korua alan suunnittelemaan.



Kuva 12

Esimerkki kuvasta 12 tehdystä sanalistasta:

Kiinnostava sillan muoto

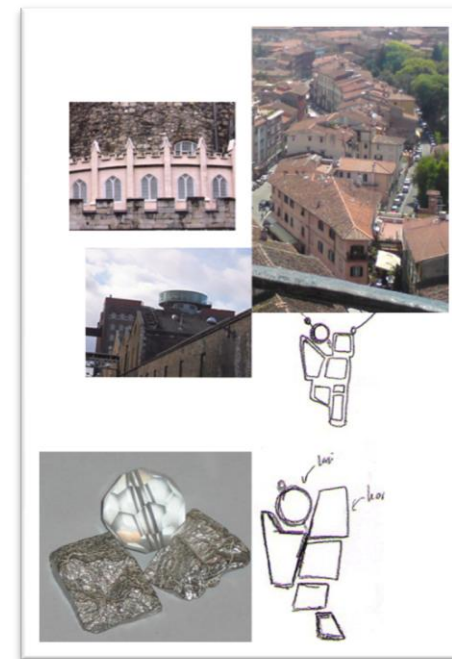
- siro
- naisellinen
- muistuttaa joutsenenkaulaa
- kevyt
- selkeälinjainen
- ei turhaa koristelua

4 KUVISTA KORUIKSI – LUONNOSTELU JA PAJATYÖSKENTELY

Kuvien ja niistä löytyvien elementtien pohjalta aloin luonnostelemaan koruja. Jo kuvia valitessani sain ideoita koruista, mutta siinä vaiheessa ne olivat vasta hyvin epämääräisiä häivähdyksiä niistä mahdollisuuksista, joita kuvat tarjosivat. Pohdin esimerkiksi sitä, miten parhaiten toisin jonkin muodon tai vaikkapa rytmin koruun näkyville.

Piirtämällä luonnostelu oli minulle tässä vaiheessa vain apuväline ideoiden tallentamiseen. En pitänyt tärkeänä alkaa piirtämään tarkkoja esityskuvia, tai useita eri vaihtoehtoja samasta ideasta, sillä lopullisen valmistettavan tuotteen määrään itse. Jos minulla olisi ollut asiakas, joka olisi valinnut parhaat ideat jatkoon, menettely olisi ollut aivan toinen. Mutta koska halusin päästä nopeasti eteenpäin suunnittelussa, päätin siirtyä viivapiirrosluonnosten teon jälkeen pajalle testaamaan ideoitani oikealla materiaalilla. Metallista mallia rakentaessani näen heti jos jokin muoto ei toimi, tai ei ole helposti valmistettavissa.

Yhdistelin myös eri kuvista löytyviä elementtejä, sillä en halunnut rajoittaa ideointiani vain yhteen kuvaan kerrallaan. Hyvä esimerkki usean kuvan elementtien yhdistelmästä on kuvassa 13. Koruideaan poimin yhdestä kuvasta tekstuurin, toisesta rytmin ja kolmannesta kontrastin.



Kuva 13: Monen elementin yhdistäminen, ideointia ja kokeilua

Kuten kuvasta 13 näkyy (kuva 13, s. 22), kokeilin yhdistää kiviseinän rouheaa tekstuuria ja lasia. Halusin testata miten kivitekstuuri siirtyy hopeaan, joten tein muotilla vahamalleja kivistä ja valoin ne hopeasta. Tämä kokeilu ei kuitenkaan päätynyt valmiiksi protoksi asti, sillä se erosi liian paljon muista malleista. Voin kuitenkin joskus hyödyntää sitä, sillä mallia muuttamalla siitä voisi saada hyvän lisän mallistooni.

Jokaisesta kuvasta en piirtänyt edes luonnoksia, vaikka jonkinlainen koruidea jokaisesta valitusta kuvasta minulla oli. Peruste sille, miksi aloin valmistamaan tuotetta jonkin kuvan pohjalta on puhtaasti subjektiivinen. Valitsin mielestäni parhaat ideat, joita kehitin eteenpäin valmiiksi protomalliksi asti. Myös mallisto-ajattelu oli tässä vaiheessa vahvasti esillä, sillä tulisihan valmistettavien korujen olla jollain tapaa samankaltaisia.

Aloitin pajatyöskentelyn tekemällä mallikappaleita messingistä ja hopeasta, sekä vahamalleja valua varten. Piirtämistäkään en kokonaan unohtanut, sillä aina kun sain jonkin uuden idean, piirsin siitä nopean luonnoksen, jotta muistaisin sen vielä seuraavanakin päivänä.

Valokuvat olivat oivallinen apu myös pajalla työskennellessäni, sillä jos jokin elementti ei tuntunut toimivan, pystyin heti etsimään lisäideoita kuvista, tai palaamaan alkuperäisen idean lähteille.



Kuva 14: Ensimmäisiä luonnoksia

5 VALMIIT PROTOMALLIT KORUISTA

Valmistin pajalla neljä erilaista korumallia, joista kaksi on rannekorua ja kaksi kaulakorua. Koska tavoitteenani ei ollut saada aikaiseksi täysin valmista, suoraan myyntiin kelpaavaa tuotetta, korut jäivät prototyyppi vaiheeseen varsinkin viimeistelynsä puolesta. Kolme koruista on ulkonäkönsä puolesta jo hyvin lähellä sitä, mitä halusinkin niiden olevan, mutta yksi on suorastaan epäonnistunut muotokielensä osalta. Lisäksi korujen valmistettavuudessa on vielä ratkaistavia asioita, esimerkiksi aineenvahvuuksien ja valutekniikan kannalta. Käyn näitä asioita läpi tarkemmin myöhemmin tässä luvussa esitellessäni valmiit mallit yksitellen.

5.1 KORUJEN NIMEÄMINEN

Saatuani mallit valmiiksi, aloin pohtimaan niiden nimeämistä. Olin miettinyt koruille nimiä jo niiden valmistusvaiheessa, mutta lopulliset nimet koruille keksin vasta valmistuksen jälkeen. Osalla malleista oli omat työnimensä, mutta koska ne eivät vastanneet

juuri lainkaan mielikuvia, joita koruilla hain, ne saivat jäädä pelkiksi työnimiksi. Ideoituani pelkkiä yksittäisiä nimiä, keksin että voisin käyttää koruissa niin sanottuja nimitarinoita. Tarkoitan nimitarinoilla tekstiä, johon korun nimi olisi sisällytetty, mutta sitä ei välttämättä erikseen korostettaisi muuten kuin pienellä kirjoitusasun muutoksella. Korun nimi voisi olla tekstissä vaikkapa isolla alkukirjaimella kirjoitettu. Tarinoiden on tarkoitus luoda korujen välille lisää yhtenäisyyttä, sillä suunnittelun taustalla oli vahvasti mukana ajatus siitä, että korut olisivat samaan mallistoon kuuluvia. Tarina myös selventää korun ostajalle tai käyttäjälle sitä, mistä idea korulle on tullut. Pelkkä yhdestä sanasta koostuva nimi voisi olla vaikeampi yhdistää koruun. Mielestäni tarinat tuovat korulle myös tiettyä lisäarvoa, sillä tarinoiden ansiosta korut eivät ole vain kasvottomia, persoonattomia tuotteita, vaan niillä on oma historia, syntytarina. Nyt tarinat ja korujen ulkonäkö ovat kokonaisuus, joka palvelee tarkoitustani näyttää käyttäjille kaupunkiympäristö tuotesuunnittelun lähtökohtana.

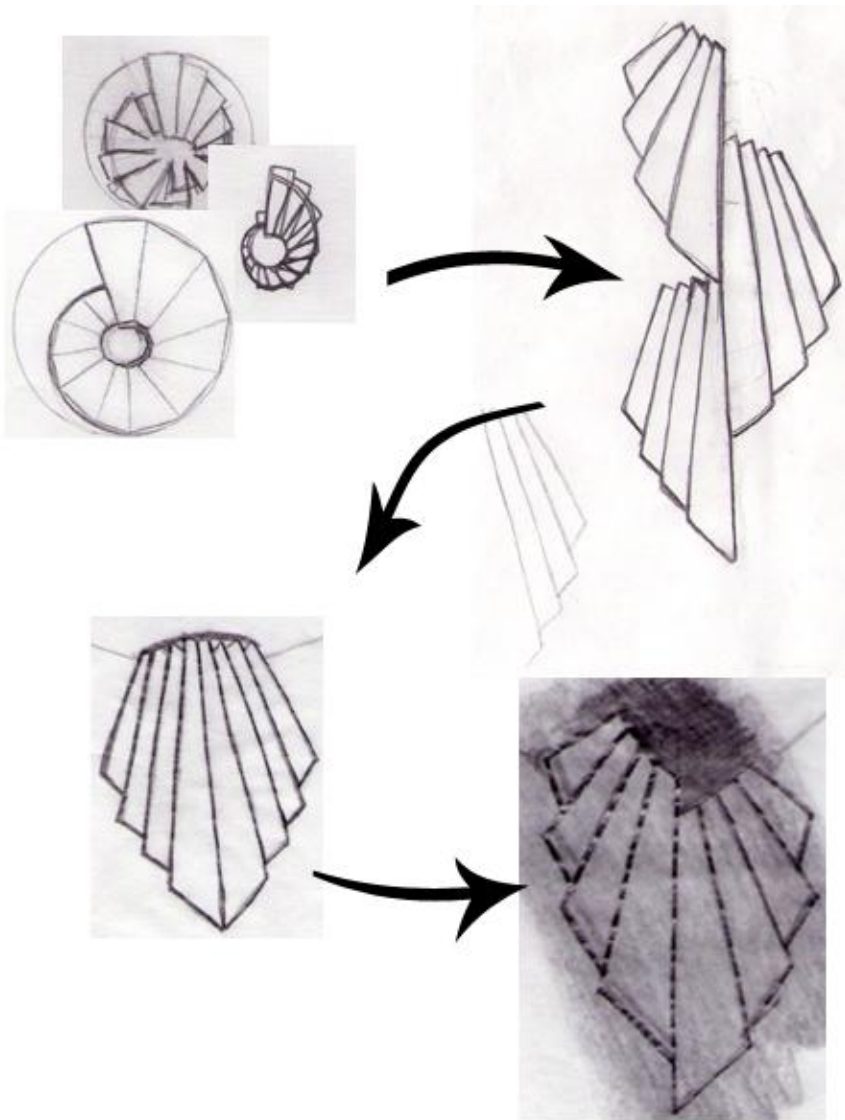
5.2 KORU 1 – PORTAAT



Kuva 15: Inspiraatiokuva korulle 1

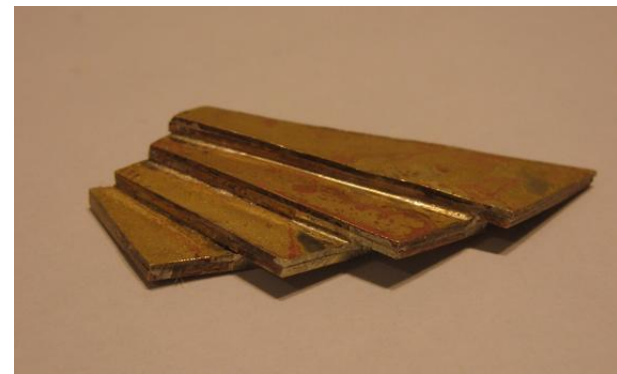
Kuvassa 15 on lähtökohta korulle 1. Kuvassa minua kiinnosti portaiden muoto ja rytmi, joka syntyy portaiden nousu- ja laskusuunnasta. Lisäksi kaide ja siinä olevat pienet valot, ja niiden vuorovaikutuksesta syntyvä rytmi olivat mielenkiintoisia.

Kuvassa portaita on näkyvissä vain kolme, mutta kuten aiemmin rytmää käsittelevässä osuudessa kerrottiin, katsojan havaittua kuvassa samankaltaisten elementtien toistoa, voidaan niiden kuvitella jatkuvan kuvan ulkopuolellakin. Kyseisessä kuvassa voidaan helposti kuvitella portaiden jatkuvan kuvan ulkopuolelle, ylöspäin, ikään kuin kuvan katsojan taakse. Kuvan rytmi on näin ollen tasainen. Ylhäältä katsottuna se laskee, alhaalta katsottuna nousee. Tasainen rytmi voi korussa käytettynä olla tylsä, mitäänsanomaton, joten halusin tehdä korusta mielenkiintoisemman muuttamalla rytmää vaihtelevammaksi.



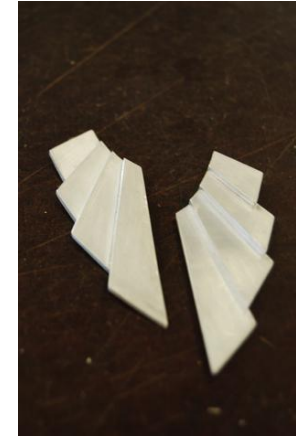
Kuva 16: Luonnosteluvaiheet korusta 1

Luonnoksissa portaiden muoto säilyi koko ajan lähes samanlaisena. Pohdin erilaisten rytmien käyttöä, jotka näkyvät kuvassa 16. Rythmi vaihteli tasaisesta rikottuun, kunnes lopulta päädyin protossa olevaan rytmiin. Protossa rytmi nousee, on huipussaan, tekee pienen "hyppäyksen" ja lopulta taas hiipuu. Muoto on mielestäni helposti tunnistettavissa portaiden muodoksi, ainakin jos ajatellaan pelkästään korun toista puolikasta, kuten esimerkiksi kuvan 17 messinkikappaleessa.



Kuva 17: Messinkinen testikappale korusta 1

Ennen kuin aloin valmistaa mallia hopeasta, tein kokeiluversion messingistä (kuva 17, s. 27). Messinkikappale onnistui, joten aloin valmistamaan samanlaista hopeasta. Ainoa muutos, jonka tein valmistusvaiheessa koruun, on sen toisen puolen portaiden suunta. Alkuperäinen ideani oli, että vasemman ja oikean puolen kappaleet (kuva 18) olisivat pelikuvat toisistaan, ja näin ollen ne ensin nousisivat, ja keskikohdan jälkeen taas laskeutuisivat alas. Muutin kuitenkin suunnitelmaa niin, että portaat nousevat koko ajan ylöspäin, myös keskikohdan jälkeen. Mielestäni koru on tällä tavoin mielenkiintoisempi. Myös se, että kappaleet eivät ole keskikohdastaan samassa kohdassa, tuovat rytmiin vaihtelevuutta. Rytmien vaihteluilla katsetta saadaan johdatettua tiettyyn suuntaan, ja katse viipyilee korussa kauemmin kuin silloin, jos rytmi olisi tasainen.



Kuva 18: Hopeiset osat korusta 1

Valmistettavuuden kannalta suurimman ongelman aiheuttaa kappaleiden valaminen. Kokeilin valaa korun osia kaksi kertaa, mutta kummallakin kerralla kaikki kappaleet epäonnistuivat. Kappaleiden aineenvahvuuksia kannattaisi tehdä hieman paksummiksi, ja valukanavien paikkoja ja määrää muuttaa. Nämä asiat huomioon otettaessa koru on piensarjatuotantoon hyvin soveltuva.



*... ja kulman takaa löysimme Portaait,
jotka johdattaisivat askelemme
paikkaan,
jota emme ennen olleet nähneet.*

Kuva 19: Valmis proto korusta 1 – Portaait

5.3 KORU 2 – MUURI

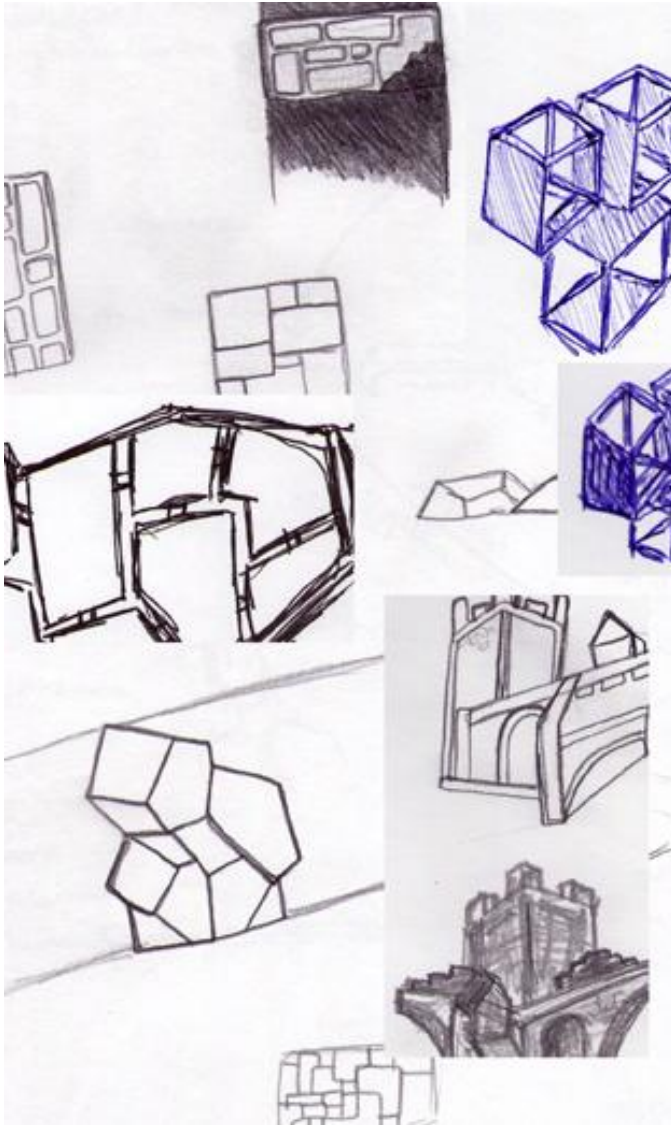


Kuva 20: Inspiraatiokuva korulle 2

Kuvassa 20 pidin kiinnostavana muotoa, joka syntyy kiviseinien päällekkäisyyksistä ja suorista, toisiensa kanssa risteävistä linjoista.

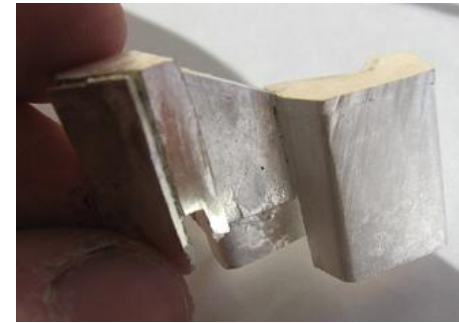
Myös seinistä löytyvät vaihtelevat tekstuurit olivat inspiroivia. Jo kuvat valitessani tiesin, että tästä tulisi koru miehille, sillä jo kuvassa on mielestäni jotain hyvin maskuliinista voimaa.

Aloin miettiä, miten saisin kuvan hengen ja särmät muodot siirrettyä koruun. Ensin ajatuksenani oli valmistaa kaulakoru, mutta luonnostelun edetessä suunnitelma vaihtui rannekoruun, jossa varsinainen koruosa olisi hopeinen, ja ranneke, johon se kiinnitetään, olisi nahkaa. Välillä leikittelin idealla kopioida muurien muotoa sellaisenaan, hyvin tunnistettavana, suoraan koruun. Se ei kuitenkaan lopulta olisi ollut tarpeeksi yhtenäinen Portaat – korun kanssa. Pohdin myös pitkään muurien tekstuurien käyttämistä korussa, mutta valmiiseen protoon päätin tehdä vain tekstuuria hieman muistuttavaa pintaa raaputtamalla hopeaan naarmuja.



Kuva 21: Erilaisia luonnoksia korusta 2

Valmistin hopealevystä taivuttamalla ja juottamalla koepalan Muurista (kuva 22), mutta levystä tekemällä en saanut aikaiseksi sellaista muotoa kuin olisin halunnut. Levystä tehdyn version epäonnistuttua päätin tehdä korun valamalla, eli tein mallin ensin vahasta (kuva 23).



Kuva 22: Hopealevystä tehty kokeiluversio



Kuva 23: Vahamalli

Koska tein vahamallin käsin, kappale jäi hieman liian massiiviseksi. Vaikka pidän siitä, että korussa, varsinkin miehille tarkoitettussa, on painoa ja materiaalin tuntua, on Muurin prototyyppi sarjatuotannon kannalta liian massiivinen. Kappale on kuitenkin valettavissa, joten siltä osin se on onnistunut. Tarkemmat muodot, mm. suorat linjat muurin ”seinämiin” saisi, jos kappaleen mallintaisi 3D-ohjelmalla ja vaikkapa jyrnsi sen sitten vahaan.

Muita kehitettäviä asioita korussa ovat rannekkeen kiinnitys ja se, miten hopeaosa kiinnitetään rannekkeeseen. Protossa kappale on kiinnitetty rannekkeeseen puristamalla kappaleeseen juotetut hopealevyt tiukasti nahkaa vasten. Jos hopeaosa olisi irrotettavissa rannekkeesta, se esimerkiksi helpommin puhdistettavissa. Rannekkeen kiinnitys tapahtuu protossa neppareilla, mutta vaikkapa hopeasolki olisi toinen koruun hyvin sopiva vaihtoehto.



*Vanha Muuri seisoi yhä paikallaan
kertomassa tarinaa menneistä ajoista;
hetkistä, jotka olivat tuoneet meidätkin
siihen paikkaan.*

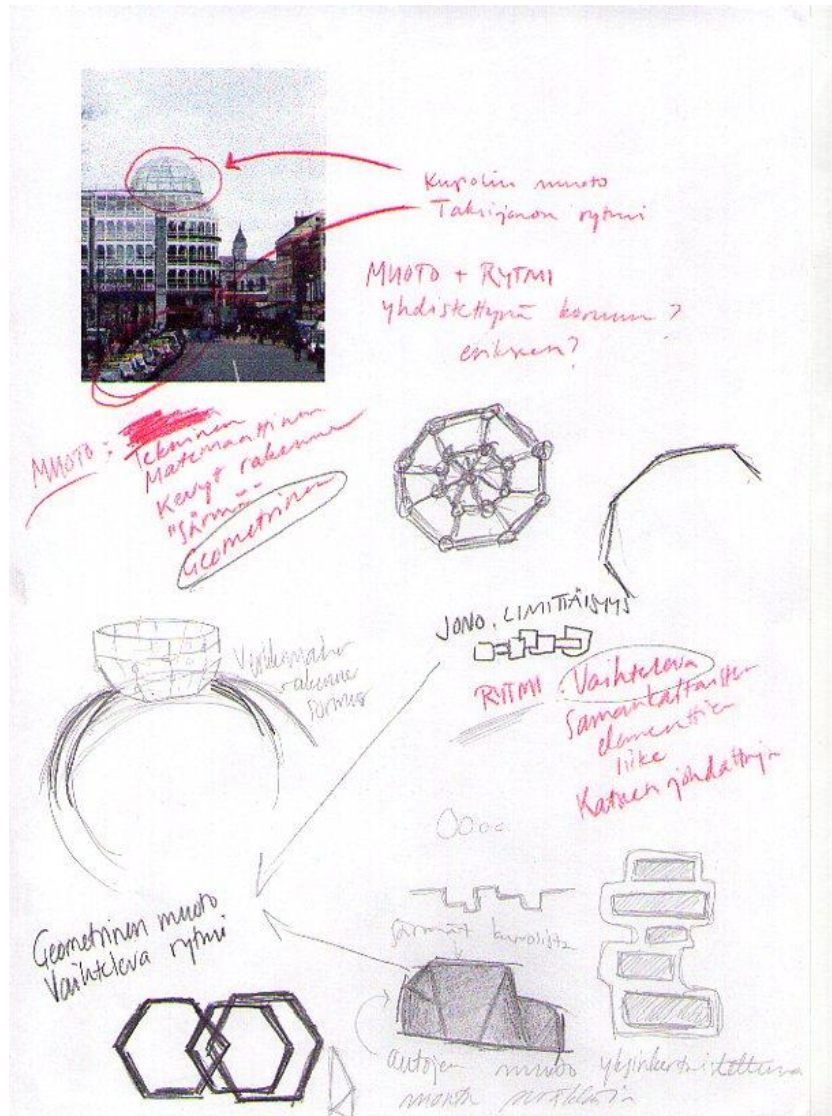
Kuva 24: Valmis proto korusta 2 – Muuri

5.4 KORU 3 – KAUPUNGIN RYTMII



Kuva 25: Inspiraatiokuva korulle 3 - Kaupungin rytmi

Lähtökohtana korun suunnittelussa käytin kuvaa, jossa kiinnostavia elementtejä olivat rakennuksen katolla näkyvän lasikupolin muoto ja rakenne, sekä taksijonon muodostama vaihteleva rytmi.



Kuva 26: Ideointia korusta 3

Kuva 26 on sivu luonnoskirjastani. Kuvasta käy ilmi suunnittelun eri vaiheita, ja erilaisia ideoita korusta. Tarkoitukseni oli tehdä hopeasta samankaltaista geometrista muotoa kuin lasikupolissa. Muodon tekeminen hopealevyyn käsin osoittautui vaikeammaksi kuin olin kuvitellut, ja korua valmistaessani siihen käytettävissä oleva aika oli jo hyvin rajallinen. Jos minulla olisi ollut enemmän aikaa, olisin voinut kokeilla tehdä muotoa vahaan ja valaa kappaleita. Nyt valmiissa protossa oleva muoto muistuttaa sateenvarjoa, mikä ei todellakaan ollut tarkoitukseni. Muoto oikeastaan syntyi samalla kun kokeilin viilata hopealevyyn kupolin muotoa, mutta sen epäonnistuttua päätin pitäytyä "sateenvarjo" muodossa.

Haluamani muoto epäonnistui, mutta rytmi, jonka halusin ottaa osaksi korua, onnistui puolestaan todella hyvin. Rytmii vaihtelee isosta pieneen, sikin sokin, ilman tarkoin määriteltyä järjestystä. Myös nimitarinan kirjoittaminen oli muodon epäonnistumisen takia vaikeinta tämän korun kohdalla. Lopulta päätin, että tarinankin painopiste on rytmissä, jotta tarina ja koru edes jollain tasolla kohtaisivat.

Muutamien kokeilujen jälkeen, päätin tehdä mallista rannekorun, sen kaartuva muoto tuntui sopivan paremmin kuin hyvin ranteessa pidettäväksi. Kuvissa 27 ja 28 on kokeiluja siitä, kuinka malli toimisi kaulakoruna.



Kuva 27: Kaulakoruna vaakasuoraan aseteltuna



Kuva 28: Kaulakoruna pystysuoraan aseteltuna



Kuva 29: Valmis proto korusta 3 - Kaupungin rytmi

*Hän sanoi rakastavansa
Kaupungin Rytmiä
ja palaavansa sinne takaisin
tavoittaakseen tunteen,
jonka paikka oli hänessä kerran
herättänyt.*

5.5 KORU 4 – KAARET

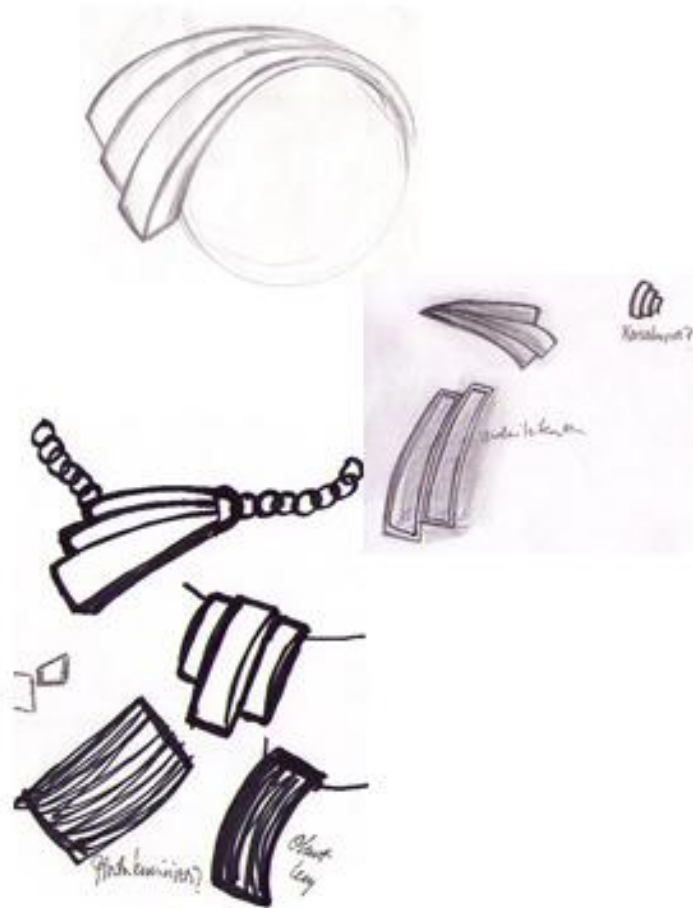


Kuva 30: Inspiraatiokuva korulle 4

Kuvassa 30 kaarimuoto tulee hyvin vahvasti esille. Pidin muotoa yksinkertaisen kauniina ja selkeälinjaisena. Myös kaarten päällekkäisyys viehätti minua. Tämä kohde oli yksi sellaisista, joista tiesin lähes heti, miten voisin sen muotoa käyttää korussa. Siksi luonnoksissani muoto pysyy lähes samankaltaisena koko ajan.

Jotenkin kaarimuoto vain yksinkertaisesti toimii hyvin korussa, se ei tarvitse mitään enempää tai vähempää ollakseen kaunis.

Ensimmäinen piirtämäni luonnos oli hahmotelma sormuksesta. Muoto toimisi mielestäni sormuksessa erittäin hyvin, sillä sormuksessa kaaret ikään kuin jatkuisivat sormen ympäri, ilman selkeää päätepistettä. Sormushahmotelma on kuvassa 31 (s. 39) vasemmassa yläkulmassa oleva luonnos. En kuitenkaan lähtenyt valmistamaan sormusta, sillä tämä koru oli viimeinen, jonka tekoon minulla oli aikaa. Sormus tuntui siinä vaiheessa liian aikaa vievältä hankkeelta, joten päätin tehdä riipuksen.



Kuva 31: Hahmotelmia kaarimuodosta

Täydellinen onnistuminen koru ei ole, kehitettävää on kaarten asettelussa, pituudessa ja suorien linjojen suunnissa, eli missä kulmassa ne ovat kaariin nähden. Kappaletta pystyttäisiin käsitykseni mukaan valmistamaan valamalla. Kappale näyttää massiiviselta ja painavalta, mutta koska se on valmistettu levystä, se on yllättävänkin kevyt. Taustaosa on ontto, eli korun rakenne luo illuusion massiivisuudesta, mikä on mielestäni hyvä asia (kuva 32).



Kuva 32: Kaarien takaosa



Kuva 33: Valmis proto korusta 4 – Kaaret

*Kuljin päivittäin rakennuksen ohi.
Sen Kaaret ja suorat, selkeät linjat saivat
minut pohtimaan yksinkertaisuudessa
pölevää kauneutta.*

5.6 SUUNNITTELIJAN OMA MIELIPIDE KORUISTA

Olen tyytyväinen siihen, miltä korujen prototyypit tällä hetkellä näyttävät, jos ei oteta huomioon viimeistelyn huonoa tasoa. Pidän myös tarinoita onnistuneina, ne kuvaavat mielestäni hyvin sitä, mitä koruilla halusin tuoda näkyväksi. Kaupungin rytmi – koru on ainoa epäonnistuminen, mutta ei sen eteen tehty työ hukkaan mennyt. Korun ”sateenvarjo” muodot tarvitsevat vain hieman muokkausta, jotta koru sopisi paremmin yhteen muiden malliston korujen kanssa. Olin työssäni saavuttanut sen tason, jossa olin itse tyytyväinen tuotoksiini. Seuraava vaihe olisi ehkä kaikkein jännittävin: mahdollisten käyttäjien tai korujen ostajien mielipiteen kysyminen koruista. Haastattelemalla käyttäjiä saisin testattua, olenko onnistunut saavuttamaan tavoitteeni tuoda kaupunkiympäristö näkyväksi koruihin.

6 HAASTATTELUT – MIELIPITEITÄ KORUISTA MAHDOLLISILTA KÄYTTÄJILTÄ

Protojen valmistuttua, päätin tehdä pienimuotoisen käyttäjähaastattelun koruista. Haastattelujen tarkoituksena oli saada palautetta siitä, olenko onnistunut tavoitteessani tuoda koruihin näkyväksi sen, että niiden lähtökohdat ovat kaupunkiympäristössä. Halusin myös testata, mieltävätkö ihmiset korujen kuuluvan samaan mallistoon, eli löytävätkö he niistä mitään yhteneväisyyksiä.

Haastateltavanani oli kahdeksan henkilöä, neljä naista ja neljä miestä. Iältään he ovat 24 – 60 vuotiaita. Haastattelut tapahtuivat ryhmissä: kaksi kolmen hengen ryhmää ja yksi kahden hengen ryhmä. Tilaisuudet olivat hyvin vapaamuotoisia, kahvipöytäkeskustelu-periaatteella toteutettuja. Halusin haastatteluiden olevan mukavan rentoja, jotta vastaukset olisivat mahdollisimman spontaaneja ja aitoja, ilman tunnetta siitä, että oltaisiin tekemässä jotain hyvin virallista.

Tallensin haastattelut digitaalisella nauhurilla, jotta pystyisin kuuntelemaan ja analysoimaan vastauksia myöhemmin, ja ne tallentuisivat juuri sellaisina kuin ne sanotaan.

6.1 HAASTATTELUIDEN RUNKO

Pyrin haastattelutilanteissa siihen, etten liikaa johdattelisi haastateltavien vastauksia haluamaani suuntaan. En esimerkiksi kertonut haastattelun alussa juuri mitään opinnäytetyöni aiheesta. Minulla oli ennen haastatteluja mietittynä vain muutamia kysymyksiä, joita tarpeen vaatiessa selventäisin haastateltaville. Olin varautunut myös siihen, jos haastateltava ei osaisi sanoa paljon mitään kysymykseen. Tällaisen tilanteen sattuessa, antaisin pieniä vihjeitä siitä, mitä kysymyksellä varsinaisesti haen, mutta yrittäisin edelleen välttää liikaa johdattelua.

Haastatteluihin valmistelemiani kysymykset:

1. Näytän korut haastateltaville. *Mitä koruista tulee teille mieleen? Voitte vastata vapaasti, mitä tahansa ajatuksia korut herättävät. Onko koruilla mielestänne selvää käyttäjäryhmää? Onko koruissa mielestänne jotakin samankaltaisuutta? Voisivatko ne kuulua mielestänne samaan mallistoon?*
2. Koruihin liittyy myös kirjoittamani tarinat, jotka annan haastateltaville luettavaksi. *Lukekaa tarinat. Muuttavatko tarinat ensimmäistä käsitystänne koruista? Ovatko tarinat helposti yhdistettävissä koruihin? Luovatko tarinat koruille enemmän yhtenäisyyttä, eli ovatko korut nyt helpommin yhdistettävissä samaan mallistoon kuuluviksi?*
3. Lopuksi vapaata keskustelua esimerkiksi siitä, mikä on haastateltavien mielestä koruista paras, ovatko tarinat onnistuneita yms.

Ensimmäisen kysymyksellä on tarkoitus saada tietoa siitä, miten koru toimii, jos siihen liittyy tarinaa tai taustaa ei tiedä lainkaan. Halusin myös testata, mieltävätkö haastateltavat korujen kuuluvan

selvästi samaan mallistoon vain niiden ulkonäön perusteella. Lisäksi saisin kysymyksen avulla tietoa siitä, millaisena muut ihmiset korut näkevät, mitä mahdollisia muita assosiaatioita korut voivat herättää kuin kaupunkiympäristöön liittyviä. Itseni on ehkä hankala nähdä koruissa muita asioita kuin niitä mitä olen koruilla alun perin lähtenyt tavoittelemaan. Toinen kysymys testaa nimitarinoiden toimivuutta, niiden yhteyttä koruihin ja sitä, ovatko korut tarinoiden myötä helpommin yhdistettävissä toisiinsa. Lopuksi halusin kuulla haastateltavilta, mikä koru on heidän mielestään paras ja miksi. Kysyin mielipiteitä myös tarinoista, olivatko ne onnistuneita vai ei.

Haastattelut menivät todella hyvin. Minun ei tarvinnut ohjata haastateltavia oikeaan suuntaan lähes ollenkaan, he löysivät koruista juuri niitä aiheita ja maailmoja, joihin halusinkin korujen olevan yhdistettävissä. Sain myös paljon hyviä näkökulmia siitä, mitä muita ajatuksia kuin itselläni koruista oli, ne voivat herättää. Sain haastatteluista myös selviä suuntaviivoja siitä, ketkä voisivat olla korujen kohderyhmiä.

6.2 HAASTATELTAVIEN VASTAUKSIA

HAASTATELTAVIEN ENSIMMÄISET MIELIKUVAT KORUISTA

Olin todella tyytyväinen siihen, että haastateltavat näkivät koruissa niitä asioita, joita olin koruissa tavoitellut jo ennen kuin olivat lukeneet nimitarinat, tai edes tiesivät opinnäytetyöni aihetta. Alla olevissa listoissa on kommentteja haastattelun ensimmäisestä vaiheesta.

PORTAAT:



- muodosta ja pintakäsittelystä tulee mieleen jää, jääpuikot

- kierreportaat, rappuset
- voisi olla vaikka jokin mitali
- revontulet
- hameenhelma
- kirjansivut
- muistuttaa jotenkin tammenlehteä
- musiikki, tässä on kuin jokin iloinen sävel, rytmi kasvaa ja käy voimakkaana, sitten hiipuu. Sibelius.
- pianon koskettimet
- voisi olla vaikka rippilahja, erikoisempi kuin joku risti
- korussa on jako, yksi (pisin keskellä oleva sivu) on ylitse muiden
- selvästi juhla-koru enemmän kuin arkikäyttöön
- ”opperankävijän” koru, sellaisen, joka suosii nykytaidetta
- tyylikäs

MUURI:

- tekninen
- selvästi miesten koru
- hopeinen osa voisi olla palkinto jollekin suunnittelijalle tai insinöörille
- tulee mieleen jollain tavalla vanha aika, jopa viikinkikorut
- elektroniikkamainen
- "terminator" tulevaisuudenkuva
- kallio

- kivikko
- rakennukset
- sopivan massiivinen
- materiaalit käyvät hyvin yhteen
- "rokki" – koru, musta nahka tekee siitä rock/hevi korun
- rock-miehelle tehty koru, ei kuitenkaan Michael Monroe eikä Juice Leskinen, vaan joku hevimpi
- insinööri, arkkitehti, tässä on kolmiulotteisuutta ja syvyyttä
- kyläyhteisö
- musiikkitalo
- taloja
- voisi olla pienoismallikin jostain
- rakennuskaava
- arkikoruksi sopiva

KAUPUNGIN RYTMİ:



- sateenvarjot
- päivänvarjot
- hiekkaranta, aurinko, meri, ihmiset rannalla
- tulee mieleen kesä tai joku lämmin maa
- jännä kontrasti, tulee mieleen iloiset aurinkovarjot, mutta väri on kuitenkin tumma, kulutetun näköinen

- voisi olla kukkiakin
- ajaton, naisellinen
- käy oikeastaan kaikenikäisille
- tämä eroaa eniten muista koruista
- en ymmärrä miten kuuluu samaan muiden korujen kanssa
- eroaa muodon takia muista, tässä on enemmän pyöreää muotoa
- muut korut on aiheeltaan enemmän työ, tämä on loma
- voisi olla samaa sarjaa miesten korun kanssa (*Muuri*)

KAARET:

- musiikki, DO,RE,MI
- voisi olla jonkin musiikkitalon logo
- ooppera
- Sydneyn oopperatalo
- karhun kynnet, voima
- vesiputous
- sormet, tai oikeastaan jotkin eläimen kynnetkin voisi olla kun tietystä kulmasta katsoo
- voisi olla portaatin

- jonkin yrityksen logo voisi olla tällöinen
- "tulini, näin ja voitin", tuo pisin sivu on se ykkönen, tämän korun käyttäjä on voittaja, mestari, vahvin määrää, mutta nuo heikommatkin voi siinä rinnalla olla, elää
- eri kulmista erinäköinen
- heijastaa ympäröivää maailmaa, elää aina siinä hetkessä missä sitä käytetään. *(kommentti viittaa korun kiillotettuun pintaan)*
- yksinkertaisen upea
- naisille ja miehille, sekä että
- musta nahkanauha yhdistää miesten koruun *(Muuri)*
- arkikoru
- käy myös juhla- ja juhla- ihmisselle, joka ei käytä paljon koruja

Kysyessäni, näkyykö koruissa mahdollisesti jokin yhteinen teema, sain vastaukseksi mm. arkkitehtuuri, ooppera, futuristinen teema, kaupunki ja rakennukset. Näistä vastauksista on pääteltävissä, että koruissa todellakin on näkyvissä niiden lähtökohta, ja korut onnistuvat olemaan jollain tavalla samankaltaisia, toisiinsa yhdistettäviä. Osa vastaajista sanoi korujen Muuri, Portaas ja Kaaret olevan helpoiten mielletävissä samaan mallistoon kuuluvaksi. Osa puolestaan sanoi Muurin ja Kaupungin rytmin olevan samaa, kun taas Portaas ja Kaaret olisivat enemmän samanhenkisiä keskenään. Tähän jakoon voi olla osasyynä se, että Muuri ja Kaupungin rytmi ovat patinoituja, eli väri on yksi yhdistävä tekijä. Jokainen vastaaja puolestaan piti Kaupungin rytmi – korua eniten poikkeavana muista. Yksi vastaaja sanoi suoraan (ennen tarinoiden lukemista), ettei ymmärrä lainkaan miten se liittyy muihin. En missään vaiheessa itsekään pitänyt Kaupungin rytmiä helposti yhdistettävissä muihin koruihin, sillä se oli muotojensa puolesta muista liiaksi poikkeava. Itsellenikin oli tekijänä vaikeuksia yhdistää koru muihin, ja jopa sen tarinan keksimisessä meni kauimmin aikaa. Oikeastaan tarina on mielestäni nyt ainoa tekijä, jonka avulla koru voidaan yhdistää mallistoon kuuluvaksi. Tarinan kautta myös käyttäjät mielsivät

Kaupungin rytmin kuuluvaksi mallistoon, mutta ilman tarinaa se ei yksinkertaisesti toimi osana mallistoa.

Portaas – koru oli ainoa, jota selkeästi pidettiin naisten juhla- koruna. Kaupungin rytmi puolestaan kävisi usean haastateltavan mielestä sekä arki- että juhla- käyttöön. Sitä pidettiin myös koruista naisellisimpana ja siroimpana. Muuri sen sijaan olisi selvästi miesten arkikoru. Se miellettiin tietystyyppisten, lähinnä rock- tai hevi- miesten koruksi. Yllättävintä minulle oli lähes kaikki haastateltavat sanoivat Kaaret – korun käyvän sekä miesten, että naisten koruksi. Tehdessäni korua, ajattelin itse valmistavani korua naisille.

Kysymykseen, mikä voisi olla korujen käyttäjien ikäryhmä, vastaukseksi sain monelta ”käy kaikenikäisille”. Pienen pohdinnan jälkeen osa vastaajista kuitenkin sanoi, etteivät korut ole ehkä nuorten koruja. Ikäryhmäksi alkoi muotoutua noin 20 – 70 vuotiaat. Muurin käyttäjien ikäryhmästä tuli eriäviä mielipiteitä, sillä osa sanoi Muurin käyvän nuorelle, osa noin kolmekymppiselle miehelle ja osa ei osannut sanoa ikäryhmää lainkaan, pelkästään niin sanotun tyyli- ryhmän. Kaksi vastaajista sanoi Portaas – korun olevan keski-

ikäisen kulttuurin ystävän, ”opperankävijän”, mutta myös nykytaidetta suosivan naisen koru.

TARINOIDEN VAIKUTUS HAASTATELTAVIEN KÄSITYKSEEN KORUISTA

Tarinoiden myötä haastateltavien käsitys Kaupungin rytmi – korusta muuttui eniten. Tarina kietoutui vastaajien mielikuvissa yhteen aiemmin vastattujen sateen- ja aurinkovarjojen kanssa. Yhdelle vastaajalle tarinan kautta koru alkoi herättää muistoja lomamatkasta Rhodokselle. Hänen aiempi mielikuvansa korusta oli ollut juuri aurinkovarjot. ”Haluaisin joskus käydä Rhodoksella uudestaan, pidin juuri paikan rytmistä, kaunis paikka, aurinkorantoja...” vastaaja kertoi kokemuksistaan. Hän myös piti tarinaa erittäin onnistuneena. Myös kaksi muuta haastateltavaa sanoi rytmistä tulevan mieleen jokin kuuma paikka, tai lomakohde. Toiselle vastaajalle tarinan kautta syntyi mielikuva kaupungin hektisestä ilmapiiristä, jossa ihmiset joutuvat sateessa pujottelemaan toistensa lomassa sateenvarjojen kanssa. Tarinan

myötä koru muuttui käyttäjien mielestä selvästi enemmän kaupunkimaisuutta kuvastavaksi, yksi kuvailikin korua tarinan luettuaan sanalla Pariisi. Kaupungin rytmi – tarinan sanottiin henkivän kaipuuta rakkautta johonkin paikkaan, tai paluuksi johonkin.

Portaat – tarinan sanottiin käyvän hyvin korulle, vaikka portaat olivat tulleet haastateltaville mieleen jo ilman tarinaakin. Yksi vastaaja löysi tarinan myötä korusta hyvin syvällistäkin sanomaa: ”Nämä voisivat olla elämän portaat. On syntymä, elämän huippu, ja kuolema. Tarinan paikka jota ei ennen ole nähty voi olla se kuolema, tai tulevaisuus...” Toinen haastateltava puolestaan näki tarinassa seikkailunhaluisuutta, uutuuden viehätystä ja halua mennä paikkoihin, joita ei ennen ole nähnyt.

Kaaret – tarina yhdistettiin hyvin koruun. Tarina sisältää samaa yksinkertaisuutta, mikä korussa on nähtävillä. Tätä tarinaa pidettiin kuvauksena arkielämästä. Muuri – tarina sai Kaarien ohella vähiten reaktioita aikaan. Itse tarinaa ei niinkään kommentoitu, vaan lähinnä sitä, että tarinan myötä korussa onkin selvästi nähtävissä muuri tai kiviseinämä.

Tarinoita pidettiin erittäin toimivina, ja ne saivat kiitosta mm. tunnelmallisuudesta. Korut ja tarinat olivat helposti yhdistettävissä toisiinsa, ja tarinat selkeästi loivat yhtenäisyyttä korujen välille. Kahden haastateltavan mielestä tekstit muodostavat lähes yhtenäisen, jatkuvan tarinan. Kirjoittaessani tarinoita, niiden muodostama jatkumo ei ollut mielessäni, joten tarinoista mahdollisesti syntyvä kokonaisuus oli pieni sattuma. Tässä voisikin olla ideaa jatkokehittelyä varten; kuinka toteuttaisin korut ja tarinat niin, että niistä muodostuisi yhtenäinen tarina?

Haastattelut todistavat sen, että korut voivat poiketa ulkonäöltään toisistaan paljonkin, mutta tarinoiden avulla ne voidaan yhdistää toisiinsa, samaksi mallistoksi. Tarinat toivat koruille lisäarvoa. Olin hyvin otettu siitä, että jokin minun tekemäni voi herättää ihmisessä muistoja tai aitoa kaipuuta johonkin.

6.3 PARHAAKSI VALITUT KORUT

Varsinaisten haastattelu kysymysten jälkeen kävimme vapaata keskustelua siitä, mikä koruista oli haastateltavien mielestä paras.

Kaksi naista ja yksi mies valitsivat parhaaksi koruksi Kaupungin rytmin, kolme miestä valitsi Kaaret, ja kaksi naista Portaata. Syyksi valinnoille sanottiin olevan korun ulkonäön. Tarinat eivät loppujen lopuksi näyttäneet vaikuttavan parhaan korun valintaan, kukaan ei ainakaan tuonut sitä selvästi ilmi. Esimerkiksi henkilö, joka oli todella vaikuttunut Kaupungin rytmi – tarinasta, valitsi kuitenkin parhaaksi koruksi Portaata. Tästä on pääteltävissä, että loppujen lopuksi korun ulkonäkö on asia, joka useimmiten vaikuttaa eniten korun valintaan.

7 PÄÄTÄNTÄ – ONNISTUMISET, KEHITETTÄVÄT OSA-ALUEET JA JATKOSUUNNITELMAT

Opinnäytetyössäni olen onnistunut saavuttamaan paljon tavoitteiksi asettamiani asioita. Työn ollessa loppusuoralla, minulle on vahva tunne siitä, että olen ottanut suuren askeleen oikeaan suuntaan polullani tulla hyväksi korumuotoilijaksi. Kehityin prosessin hallinnan kannalta itsenäiseksi, sillä tällä kertaa kukaan ei ollut piiskaamassa työn teossa eteenpäin. Onnistuminen ja työn aikataulussa pysyminen oli täysin itsestä kiinni. Kehittämisen varaa minulla on aina ollut, ja on vieläkin, työn aikataulutuksessa ja siinä pysymisessä. Jos työn määrän pystyy jakamaan tasaisesti jokaiselle käytettävissä olevalle päivälle, on työskentely paljon helpompaa ja vähemmän stressaavaa, kun tietää mitä tekee missäkin vaiheessa. Tässäkin asiassa olen tämän työn aikana kehittynyt, ainakin käsittän aikataulutuksen merkityksen nyt ehkä paremmin kuin koskaan aiemmin.

Nyt huomaan, kuinka tärkeää suunnittelutyön kannalta on innostua uusista asioista ja hakea inspiraatiota erilaisista kohteista.

Muotoilijana minun täytyy pitää silmäni auki kulkiessani eri paikoissa, inspiraatio voi tulla vastaan yllättävissäkin paikoissa. Kuvittelin ennen opinnäytön aiheen valintaa, että omassa muotokielessäni haluan käyttää paljon luontoaiheita, ja että se on minulle sydäntä lähellä oleva aihe. Olin väärässä. Kaupunkiympäristö innosti minua luomaan uutta, jotain millaista en ennen ollut tehnyt. Valehtelematta voin sanoa, että nyt valmistamani korujen protomallit ovat parhaita, mitä olen koko opiskeluaikani tehnyt. Ja tämä on vasta alkua jollekin suuremmalle, omalle uralleni, joten toivottavasti hyvä tekemisen tunne säilyy yhtä hyvänä kuin se opinnäytetyön aikana on ollut.

Onnistuin tuomaan koruihin näkyväksi muille sen, mistä korun idea tulee. Ainakin näin voin päätellä tekemieni haastatteluiden perusteella. Haastatteluiden myötä huomasin myös, miten tärkeää on saada palautetta suoraan käyttäjiltä. En ehkä ennen ole niinkään tarkasti ajatellut mitä korun käyttäjä mahdollisesti siitä ajattelee, millaisena hän sen näkee. Olen toki miettinyt mahdollisia

käyttäjäryhmiä aiemmissa töissäni, mutta en sitä näkevätkö he korussa saman asian kuin minä suunnittelijana. Tie menestykseen johtaa käyttäjien kautta.

Tavoitteenani oli suunnitella korut niin, että ne olisivat samaan mallistoon sopivia. Tällä osa-alueella tapahtui onnistumisia ja epäonnistumisia. Osa epäonnistumisista johtui valmistusteknisistä ongelmista ja ajanpuutteesta, mutta muitakin kehitettäviä osa-alueita protoissa vielä on. Korujen ulkonäköä tulisi kehittää vielä enemmän toisiaan täydentäviksi, samanhenkisiksi. Esimerkiksi Muuri – koru voisi olla enemmän yksinkertaistettu muodoltaan.

Opinnäytetyöni on erittäin hyvä työkalu minulle jatkossa. Kuvaineistossa riittää materiaalia uusien korumallien ideointiin, ja kuvan elementeistä kokoamani teoretieto on hyvä tuki suunnittelulle. Pystyn tähän työhön keräämäni aineiston ja tiedon avulla laajentamaan mallistoani. Valmistamani protomallit toimivat hyvinä suunnannäyttäjinä, kun alan hahmottelemaan uusia koruja mallistoon. Myös tarinat ovat onnistunut osa mallisto-ajattelua. Lisäksi voin suunnitella ja valmistaa nyt valmiina olevien

protomallien ympärille sarjaa, esimerkiksi Portaati – sarjaan kuuluvat korvakorut, tai Kaaret – sarjaan sormuksen.

Kokonaisuutena opinnäytetyöni on mielestäni hyvin onnistunut. Korut sisältävät aiheita, joita lähdin tavoittelemaan, niiden ulkonäkö on hieno ja niihin liittyvät tarinat toimivia. Saavutin tavoitteita, joita olin alussa itselleni asettanut. Työn myötä ajatus mahdollisesta yrittäjänä toimimisesta tulevaisuudessa on kehittynyt, ja kiinnostaa minua nyt enemmän kuin aikaisemmin. Olen tyytyväinen työhöni ja pystyn varmasti hyödyntämään sitä opiskelujeni jälkeenkin.

KUVAT

KUVAT 1-33 Riikka Hiltunen

KUVIOT

KUVIOT 1-2 Riikka Hiltunen

LÄHTEET

Freeman, M. 2007. Valokuvaamisen taito. Jyväskylä : WSOYpro : Docendo.

Hietaharju, M. 2010. Kuuntele kuvaa: näkökulmia valokuvan tulkintaan. Jyväskylä : Docendo.

Kettunen, I. 2000. Muodon palapeli. Helsinki: WSOY.

Taideteollinen korkeakoulu: Johdatus kuvalliseen viestintään (verkkosivut):

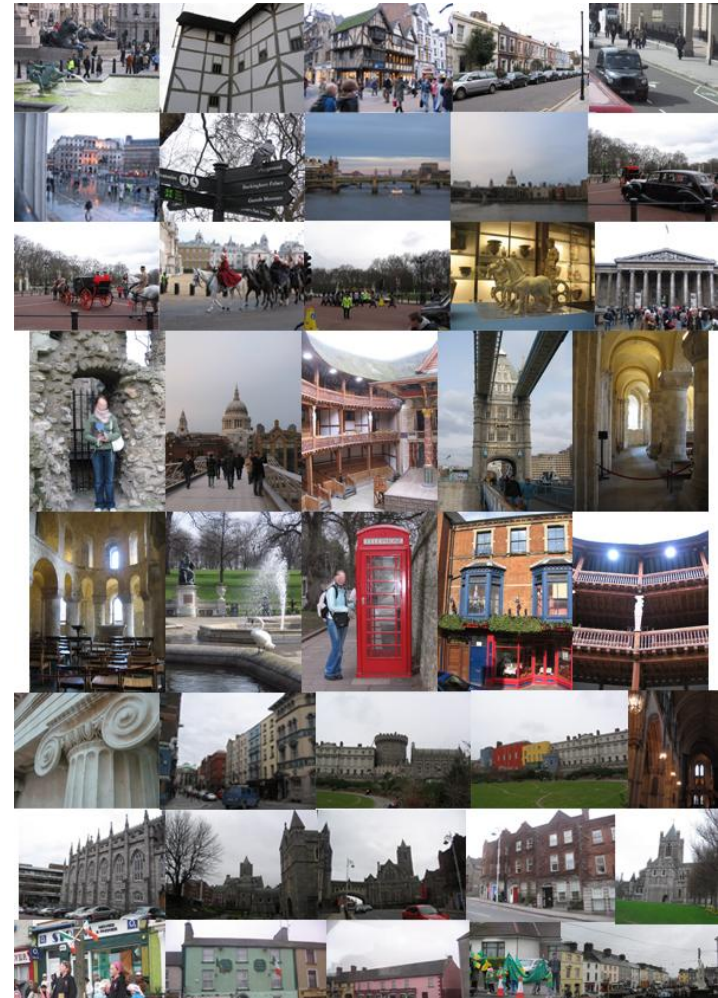
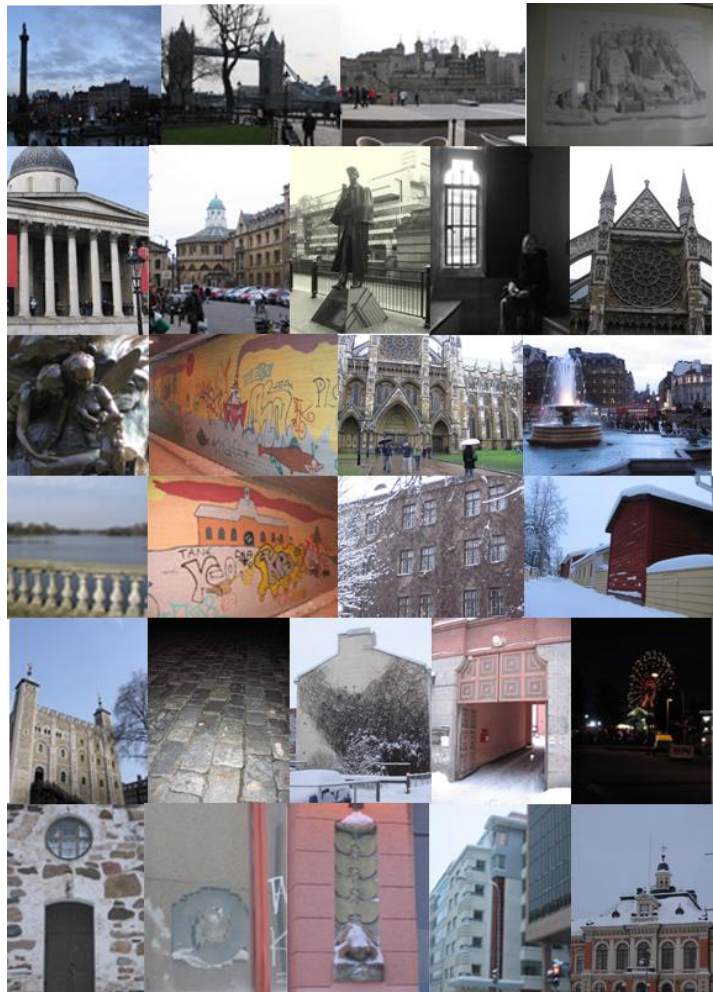
http://www.uiah.fi/virtu/materiaalit/kuvaviestinta/01_sommittelu.html (luettu 20.2.2011)

http://www.uiah.fi/virtu/materiaalit/kuvaviestinta/05_muoto.html (luettu 20.2.2011)

http://www.uiah.fi/virtu/materiaalit/kuvaviestinta/08_rytmi.html (luettu 20.2.2011)

LIITTEET

Liite 1 Kuva-aineistoa



Liite 2 Kolmekymmentä jatkosuunnittelua varten valittua kuvaa

